

1. Bu testte sırasıyla, Tarih-2 (1-11), Coğrafya-2 (12-22), Felsefe Grubu (23-34), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (35-40), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar için Felsefe Grubu (41-46) alanlarına ait toplam 46 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler-2 Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. • Konya'nın Çumra ilçesinin 10 km güneydoğusunda yer alır.
• MÖ 7000'li yıllardan kalma bir yerleşim yeridir.
• Neolitik Çağ'a ait buluntulara rastlanmıştır.
• Penceresiz ve girişleri çatıdan olan kerpiç evler bulunmaktadır.

Tarih öncesi döneme ait bu yerleşim yeri, aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Alacahöyük B) Göbeklitepe C) İkiztepe
D) Çatalhöyük E) Alişar

2. Göçebe Türklerde bozkır hayatı içerisinde, taşınabilir mesken ihtiyacına cevap verdiği söylenebilecek unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kurgan B) Tuğ C) Otağ
D) Balbal E) Ongun

3. Aşağıdakilerden hangisi, Büyük Selçuklu Devleti'nin hüküm sürdüğü yıllarda, ortaya çıkan kollarından biri değildir?

- A) Irak B) Kirman C) Horasan
D) Suriye E) Türkiye

4. Osmanlı Devleti'nin Haçlılarla imzaladığı Edirne-Segedin Antlaşması öncesinde Haçlılarla ittifak yaparak Osmanlıları zor durumda bırakan beylik aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aydınoğulları B) Ramazanoğulları
C) Dulkadiroğulları D) Karamanoğulları
E) Candaroğulları

5. Aşağıdakilerden hangisi Kanuni Sultan Süleyman Dönemi'nde Osmanlı Devleti'nin, Avrupalılar karşısında üstünlük sağlamasında etkili olan gelişmelerden biri değildir?

- A) Osmanlıların Akdeniz'de deneyimli korsanlarla iş birliği yapması
B) Osmanlı Devleti'nin Fransa'ya kapitülasyonlar vermesi
C) Osmanlıların, Şarlken'in Avrupa'yı egemenliği altına almasına engel olması
D) Avrupa'da Reform hareketlerinin etkili olması
E) Portekizlilerin Hint Okyanusu'ndaki faaliyetlerini artırması

6. Aşağıdakilerden hangisi Avrupalı devletlerin isteğiyle 1841 yılında, Londra Boğazlar Antlaşması'nın imzalanma nedenlerinden biri olarak gösterilemez?

- A) Avusturya'nın, Rusya ile Balkanlarda nüfuz mücadelesine girmesi
- B) Rusya'nın Akdeniz'de güç kazanmasının, İngiltere ve Fransa'nın ekonomik ve siyasi çıkarlarına ters düşmesi
- C) Avrupalı devletlerin Boğazlar'ın kapalılığı ilkesini, uluslararası bir statüye bağlamak istemeleri
- D) Hünkâr İskeleyi Antlaşması ile Rusya'nın Boğazlar üzerinde elde ettiği gücün ortadan kaldırılmak istenmesi
- E) Mehmet Ali Paşa İsyanı'nın da etkisiyle Osmanlı Devleti'nin Avrupalı devletlerin desteğini araması

7. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nin Balkan savaşlarında kaybettiği yerler arasında gösterilemez?

- A) Arnavutluk
- B) Bosna-Hersek
- C) Makedonya
- D) Ege Adaları
- E) Batı Trakya

8. Sivas Kongresi'ne katılan delegelerin İttihat ve Terakki Fırkasının yeniden canlandırılmasına çalışılmayacağı ve var olan siyasi partilerden hiçbirinin siyasi emellerine hizmet edilmeyeceği konusunda yemin etmelerinin amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığı konusundaki tartışmaları önlemek
- B) Yeni partilerin kurulması için uygun zemin oluşturmak
- C) Hürriyet ve İtilaf Fırkasının desteğini almak
- D) Siyasi bölünmelerin önüne geçerek bütünlüğü sağlamak
- E) Yeni siyasi liderlerin ortaya çıkmasına ortam hazırlamak

9. Cumhuriyet'in ilanından sonra Mustafa Kemal Atatürk'ün cumhurbaşkanı seçilmesiyle başlayan yeni dönemde Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Başbakanı ve ilk Meclis Başkanı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

| <u>Başbakan</u> | <u>Meclis Başkanı</u> |
|--------------------|-----------------------|
| A) İsmet İnönü | Ali Fethi Okyar |
| B) Ali Fethi Okyar | Rauf Orbay |
| C) Kâzım Karabekir | Ali Fethi Okyar |
| D) İsmet İnönü | Ali Fuat Cebesoy |
| E) Rauf Orbay | İsmet İnönü |

10. ABD; Orta Doğu'nun SSCB'nin kontrolüne girmesini engellemek ve bölge halkını kendi yanına çekmek için Orta Doğu ülkelerine ekonomik ve askerî yardım yapmak, bu ülkelere komünist bloktan bir saldırı gelmesi hâlinde silahlı kuvvetleriyle onları savunmak amacıyla çalışmalar yapmış, böylece Orta Doğu ile ilişkilerini geliştirmiştir.

Bu politikaların dayanağı aşağıdakilerden hangisidir?

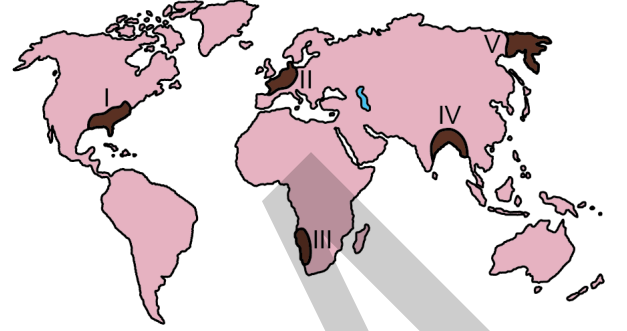
- A) Balfour Deklarasyonu
B) Eisenhower Doktrini
C) Marshall Planı
D) Truman Doktrini
E) Schuman Bildirgesi
11. 1996 yılında "Dolly" adlı koyunun kopyalanmasıyla gerçekleştirilen canlı kopyalama uygulamasının;

- I. soyları tükenmekte olan canlı türlerinin varlığını sürdürebilme,
II. doku ve organ nakli gerektiren hastalıkların tedavisine katkıda bulunma,
III. nanoteknoloji uygulamalarının tıp dışındaki alanlarda da yaygınlaşmasını sağlama

beklentilerinden hangilerine yönelik olarak gerçekleştirildiği söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.



Bu alanların hangilerinde, insan faaliyetlerinin biyoçeşitliliğe olan olumsuz etkilerinin daha az olması beklenir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve V E) IV ve V

13. İnsan faaliyetlerine bağlı olarak doğal sistemlerdeki bazı değişimler gelecekte birçok olumsuz durumun ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Buna göre;

- I. küresel ısınmaya bağlı olarak buzulların hızla erimesi,
II. artan nüfusa bağlı olarak yerleşmelerin dikey yönlü büyümesi,
III. orman alanlarının hızla yok edilmesi,
IV. gelişen teknolojiye bağlı yeni araçların yapılması

faaliyetlerinden hangileri bu olumsuz durumlara daha fazla neden olacaktır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

14. Aşağıdaki şehirlerden hangisinin nüfuslanması ve büyümesinde sanayi fonksiyonunun etkisi belirleyici olmuştur?

- A) Roma B) Tokyo C) Hong-Kong
D) Dubai E) Johannesburg

15. Günümüz toplumlarının bir bölümünün gelecek için en önemli hedefleri arasında, bilginin ve nitelikli insan gücünün artırılması ve refah seviyesinin yükseltilmesi bulunmaktadır.

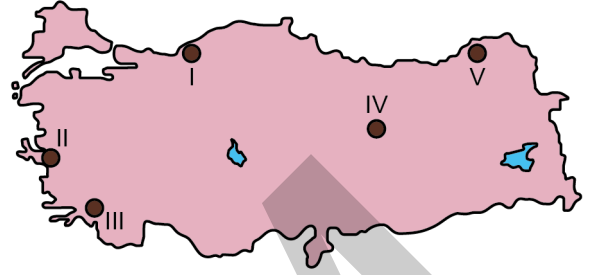
Bu hedeflere ulaşmada;

- I. bilgi ve teknolojinin geliştirilmesi,
II. kaynak verimliliğinin artırılması,
III. modern şehirlerin kurulması,
IV. nüfus artışının sağlanması

faaliyetlerinden hangileri daha fazla etkili olacaktır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

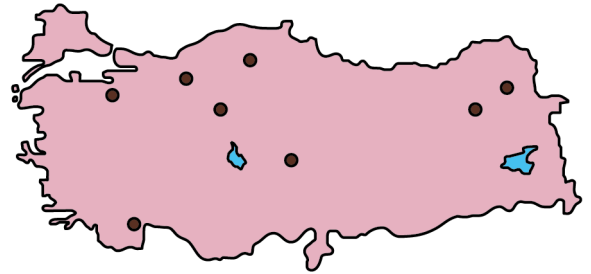
16. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.



Bu yerlerdeki maden ve enerji kaynaklarıyla ilgili olarak aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı yer, Türkiye'de taş kömürü üretiminde büyük bir paya sahiptir.
B) II numaralı yerde Türkiye'nin en büyük doğal gaz çıkarımı yapan tesisi bulunmaktadır.
C) III numaralı yer, Türkiye'nin önemli krom rezervine sahip sahalarından biridir.
D) IV numaralı yer, Türkiye'nin önemli demir cevheri sahalarından biridir.
E) V numaralı yerde Türkiye'nin önemli bakır işletmelerinden biri kurulmuştur.

17. Aşağıdaki haritada bazı turizm merkezleri koyu renkli noktalarla gösterilmiştir.



Bu merkezlerin tümü aşağıdaki turizm türlerinden hangisine uygun yerleri göstermektedir?

- A) Termal B) Rafting C) Kış
D) Mağara E) Yayla

18. Güneydoğu Anadolu Projesi ile Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde kurulacak barajlarla tarım alanlarının sulanması ve hidroelektrik üretimi hedeflenmiştir. Günümüzde projenin büyük bir bölümü tamamlanmış ve bölge ekonomisindeki etkileri görülmeye başlanmıştır.

Bu proje, bölge ekonomisinde aşağıdaki sektörlerden hangisini daha az etkilemiştir?

- A) Sanayi B) Ulaşım C) Enerji
D) Tarım E) Turizm

19. XX. yüzyılda yaşanan iki dünya savaşı ve 1950-1990 yılları arasında yaşanan soğuk savaş ya da farklı zamanlarda ekonomik, siyasi veya askerî alanlarda görülen uygulamalar, ülkeleri bölgesel ya da küresel çapta bir araya getirerek iş birliği yapmaya zorlamıştır. Bu iş birliğine bağlı olarak dünya üzerinde farklı ülkelerin oluşturduğu küresel veya bölgesel ölçekte örgütler kurulmuştur.

Aşağıdaki örgütlerden hangisinin böyle bir süreçten geçerek oluştuğu söylenemez?

- A) Birleşmiş Milletler B) NATO
C) Greenpeace D) Avrupa Birliği
E) OPEC

20. Tarımda çalışan nüfusun fazlalığı ve üretimin geleneksel yöntemlerle yapılması, az gelişmiş ülkelerin özelliklerinden biridir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu ülkelerin tarımsal faaliyet özelliklerine örnek gösterilemez?

- A) Modern tarım uygulamalarına dönük yatırımlarının düşük olması
B) Tarımdan elde ettikleri gelirin düşük olması
C) Anız yakma ve nadas uygulamalarına rastlanması
D) Tarımsal üretimlerinin öncelikle dış satıma dönük olması
E) Tarımsal faaliyetlerinin büyük ölçüde iklim koşullarına bağlı olması

21. Son yıllarda yeryüzünde;

- göl alanlarının küçülmesi,
 - bitkilerin erken çiçek açması,
 - göçmen kuşların göç dönemlerinin değişmesi,
 - ilkbaharın erken gelmesi, sonbaharın gecikmesi
- gibi çevre sorunları daha sık yaşanmaya başlanmıştır.

Bu sorunların temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünya nüfusunun artması
B) Tarım ilacı kullanımının artması
C) Atmosferdeki sera etkisinin artması
D) Çok sayıda hidroelektrik santral kurulması
E) Yeni maden yataklarının işletmeye açılması

22. Günümüzde çevre sorunlarının küresel boyutlara ulaşması, bütün ülkelerin ortak kararlar alıp bunları uygulamasını zorunlu hâle getirmiştir. Ancak birtakım kaygılar sebebiyle bu kararlar bazı ülkeler tarafından gözardı edilip hâlen çevreye zarar veren faaliyetlerini sürdürmelerine neden olmaktadır. Dünyadaki kimi çevre örgütleri de, bu ülkelerin tutumlarına karşı şiddet içermeyen eylemler yapmaktadır.

Çevre örgütlerinin bu faaliyetlerinin temel amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çevre sorunlarına yol açan faaliyetleri engellemek
- B) Toplumunu çevre sorunlarına karşı bilinçlendirmek
- C) Ülkelerin çevre konusunda politika üretmelerini sağlamak
- D) Uluslararası düzeyde çevresel iş birliğine öncülük etmek
- E) Doğal kaynakların daha verimli kullanılmasını sağlamak

23. Newton olmasaydı veya bilimle ilgilenmeseydi Evrensel Çekim Kanunu hep sır olarak mı kalacaktı veya elbet birisi bu kanunu keşfedecek miydi? Örneğin gazların hacim ve sıcaklık ilişkisiyle ilgili yasalar J. Charles ve ondan daha sonra gelen J. Gay-Lussac tarafından birbirinden bağımsız olarak bulundu. Bu nedenle yasalar Charles veya Gay-Lussac kanunları olarak ifade edilir. Oysa Mimar Sinan Selimiye'yi tasarlayıp yapmasaydı, bu eser hiç olmayacaktı. İşte felsefi eserler de sanat eserleri gibidir. Eğer Hobbes, *Leviathan* adlı eserini yazmasaydı, bu eseri bir başkası yazamayacaktı.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Felsefeyi, bilim ve sanattan farklı kılan, hayatı sorgulamasıdır.
- B) Bilim evreni keşfeder, sanat ise evrendeki güzelliklerin peşindedir.
- C) Sanatçı da bilim insanı gibi doğanın evrensel bir tablosunu çizmeye çalışır.
- D) Filozofu bilim insanından ayıran nitelik, onun eserlerindeki özgünlüktür.
- E) Sanat ve felsefe, duygu temelinde gerçekleştirilen etkinliklerdir.

24. Kant'ın amacı, metafizikte de bilimlerdeki gibi bilgilerin elde edilip edilemeyeceğini göstermektir. Bunun için önce bilginin oluşumunu açıklamaya çalışır. O, aklın kullanımını teorik ve pratik olarak ikiye ayırır. Teorik aklın sınırları içindeki doğa bilgimizin temelinde şekilsiz bir sıvıya benzeyen duyu verileri bulunur. Bu duyu verileri, anlama yetimizde önceden hazır olarak bulunan (apriori) ve bir kap gibi iş gören kategorilere yerleştirilerek bilgi hâline getirilir. Teorik akıl; ruh, tanrı vb. ideler üzerinde düşünmeye başladığıdaysa çelişiklere düşer. Çünkü bu ideler duyuyla algılanamadığından kategorilerle de biçimlendirilemez. Artık duyu üstüyle ilgili olan pratik aklın alanına girilmiş demektir.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Metafizik bilgi ancak teorik akıl vasıtasıyla elde edilebilir.
- B) Bilginin oluşum sürecinde zihin ve duyum birlikte çalışır.
- C) Aklın çeşitli alanlarda geçerli farklı işlevleri vardır.
- D) Görünenin dışında akılla kavranan dünyaya pratik akılla geçilir.
- E) Doğa ile ilgili bilgilerimizin temelinde duyu verilerinin kategorilerle işlenmesi vardır.

25. Belirlenimcilik (determinizm), evrende meydana gelen bütün olayların daha önce gerçekleşmiş başka olayların sonuçları olduğunu, dolayısıyla olaylar arasında neden sonuç bağıntısı bulunduğunu savunur. Bu bakımdan gelecekte ortaya çıkacak olaylar, geçmişte ortaya çıkan olayların kesinliği ve değiştirilemezliği oranında kesin ve değiştirilemezdir. William James'in "demirden evren" dediği tam da böyle bir evrendir. Evrendeki her şey olması gerektiği gibi olur. Her sonuç, zorunlu ve değiştirilemez olan nedene bağlıdır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) İnsan demirden evrende özgür iradeye sahip olmadığından eylemlerinden sorumlu tutulamaz.
- B) İnsanın hiçbir eylemi özgür seçimlerinin sonuçlarından bağımsız değildir.
- C) İnsan, akıl sahibi olması bakımından özgür ve sorumlu bir varlıktır.
- D) İnsan eylemleri demirden evrenin dışında gerçekleştiği için önceden öngörülemez.
- E) İnsan eylemleri nedensellik dışında olduğu için kişiye seçim sorumluluğu yükler.

26. Birinci sınıf öğrencisi Ceyhun, yazı yazmaktan hoşlanmadığı için öğretmeninin verdiği yazma ödevlerini yaparken çok sıkılıyor ve çoğu zaman ödevlerini tamamlayamıyordu. Bunu fark eden öğretmen, Ceyhun'un eksiksiz tamamladığı her ödevi için defterine bir mutlu yüz çıkartması; tamamlayamadığı her ödev için ise bir üzgün yüz çıkartması yapıştırdı. Ailesi;

- I. Ceyhun beş mutlu yüz çıkartması topladığında, hafta sonu bilgisayarda oyun oynama süresini otuz dakika uzatır.
- II. Ceyhun'un defterinde beş üzgün yüz çıkartması olduğunda, hafta sonu bilgisayarda oyun oynama süresini otuz dakika kısaltır.

Ceyhun'un ödev yapma davranışını artırmak için yapılan bu uygulamalar, aşağıdaki kavramlardan sırasıyla hangisine örnektir?

| I | II |
|-----------------------|--------------------|
| A) Olumsuz pekiştirme | Ceza |
| B) Olumlu pekiştirme | Ceza |
| C) Olumlu pekiştirme | Olumsuz pekiştirme |
| D) Söndürme | Olumsuz pekiştirme |
| E) Olumlu pekiştirme | Söndürme |

27. Bir bilgiyi hatırlamak istediğimizde; bilgiyle ilgili ne kadar çok ipucu varsa, bilgiyi hatırlamamız o kadar kolay olur.

Buna göre bir sınavda yer alan;

- I. Bilimsel psikolojinin kurucusu aşağıdakilerden hangisidir?
A) W. Wundt B) W. James C) J. B. Watson
- II. Bilimsel psikolojinin kurucusu olarak kabul edilir.
- III. Bilimsel psikolojinin kurucusu kimdir? Yazınız.

soru tiplerinden hangilerinde, istenen bilgi bellekten daha kolay çağrılır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
- D) I ve II E) II ve III

28. Bir profesör üniversitede geçmişten günümüze popüler kişilik kuramları konusunda ders vermektedir. Öğrencilerinden; Freud'un psikanalitik kuramı bağlamında, kişilik konusunun temel kavramlarını anlatan karakterlere bürünerek kısa bir canlandırma yapmalarını ister. Bu canlandırma için gönüllü olup olmadığını sınıftakilere sorduğunda bir öğrenci "Beni seçin, beni seçin!" diye bağırarak sırasından kalkar. Bunun üzerine profesör "Hadi gel, karakterlerden biri belli oldu." der.

Buna göre profesörün, öğrencisinin canlandırması için uygun gördüğü karakter aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Çatışma
B) Ego
C) Süperego
D) İd
E) Savunma mekanizmaları

29. Grupların veya toplumların yararlı, cazip, istenilen ve beğenilen olarak benimsedikleri ve kullandıkları kültürel olarak belirlenmiş standartları vardır. Bu standartlar adeta sosyal yaşamın anahtarlarıdır. Kültürel olarak belirlenen kolektif fikirler, toplum olmaktan kaynaklı paylaşılan ortak bazı amaçları kapsar. Buna göre toplumdan topluma farklılık gösteren ve bir kültürü diğerinden ayıran en önemli özellik kültürde nelerin istenilir ve uygun olduğu hakkındaki kolektif onaylamalardır. Örneğin ataerkil sistemde; gençlerin aile rızası olmadan evlenmeleri ya da gencin aile büyüklerinin yanında bacak bacak üstüne atarak oturması hoş karşılanmazken eve gelen konukların ağırlanması ve memnun edilmesi beklenen bir durumdur.

Bu parça aşağıdaki kavramlardan hangisine örnek oluşturur?

- A) Toplumsal sapma
B) Toplumsal değer
C) Toplumsal statü
D) Toplumsal etkileşim
E) Toplumsal farklılaşma

30. Toplumun devamı ve istikrarı onu oluşturan birey ve grupların bir arada yaşamasına ve ortak hedeflere yönelmesine bağlıdır. Örneğin bir ülkeden başka bir ülkeye göç eden halkların burada karşılıklı evlilik, komşuluk ve ticaret yapmaları ile hızlı bir şekilde göç ettikleri ülkenin dilini öğrenmeleri o ülkenin millî kimliğini benimsemelerine etki etmiştir.

Bu parçada vurgulanan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal gelişme
B) Toplumsal ilişki
C) Toplumsal hareketlilik
D) Toplumsal bütünleşme
E) Toplumsal değişme

31. İnsanlığın ilk dönemlerinden bu yana var olan aileyle ilgilenen birçok sosyolog, ailenin evrensel tek bir modeli olamayacağını belirtir. Aile kurumu zaman içinde ve kültürler arasında farklılık gösterir. Örneğin İngiltere'de Viktorya Dönemi'ndeki aile içi ilişkilerde günümüzde kabul edilemez katı kurallara dayalı fiziksel cezalandırmalar, kadının ev ortamına kapatılması ve çocukların çalıştırılması söz konusuysa bugün birçok toplumda aile içi ilişkiler daha demokratikleşmiştir. Günümüzde dünya genelinde farklı toplumlarda geniş aile, çekirdek aile, tek ebeveynli aile gibi çeşitli aile türleri tanımlanmaktadır.

Bu parçada "aile kurumu" nun hangi özelliği vurgulanmaktadır?

- A) Yetişkin üyelerin çocuklarının bakımından sorumlu olduğu
B) Zaman içinde diğer toplumsal kurumlarla ilişkisinin zayıfladığı
C) Modernleşmeyle birlikte bireylerin ihtiyaçlarına cevap veremediği
D) Ortaya çıktığı zamana göre daha çok işlev yüklediği
E) Tarihsel süreç içinde değişim geçirse de varlığını koruduğu

32. Özdeşlik ilkesi: "Bir şey ne ise odur.", "Bir başka ifadeyle A, A'dır." anlatımıyla ortaya konulabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi özdeşlik ilkesine uygun bir ifadedir?

- A) Aynı malzemeden aynı şartlarda aynı fabrikada üretilen ürünler özdeşdir.
 B) Aynı kaynaktan farklı şişelere doldurulmuş sular özdeşdir.
 C) Aynanın karşısında duran bir kişi ile onun aynadaki görüntüsü özdeşdir.
 D) Gazi Mustafa Kemal ile Atatürk özdeşdir.
 E) İnsan ve ağaç birbirinden farklı iki yapı olsa da bunları oluşturan atomlar özdeşdir.

33. Aşağıdakilerin hangisinde, kavram çeşitlerine uygun örnekler doğru verilmiştir?

| Kolektif | Olumsuz | Soyut |
|---------------|----------|---------|
| A) Doğa | Yerli | Erdem |
| B) Tenisçi | Güvensiz | Kitap |
| C) Takım | Bulutlu | Toprak |
| D) Üniversite | Kararsız | Bardak |
| E) Sendika | Kaygısız | Kötülük |

34. $(p \vee \sim q) \Rightarrow r$ önermesinin eş değeri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $(\sim p \vee \sim q) \vee r$ B) $(\sim p \wedge q) \vee r$
 C) $(p \Rightarrow q) \vee r$ D) $\sim (p \vee \sim q) \Rightarrow \sim r$
 E) $(p \Rightarrow \sim q) \wedge r$

35.-40. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olanlar ve İmam Hatip Okulları öğrencileri/mezunları cevaplayacaktır.

35. Hz. Muhammed "Sizin en hayırlınız Kur'an'ı öğrenen ve öğreteninizdir." buyurmuş ve bu konuda Müslümanları teşvik etmiştir. Birçok ayette de Kur'an-ı Kerim'in okunması ve okunduğu zaman dinlenmesi tavsiye edilmiştir. Bu tür ayet ve hadislerin etkisiyle Müslümanlar, Kur'an'ı başından sonuna kadar okumaya ve hatta ezberlemeye özel bir önem vermişler; özellikle Ramazan ayında, bir kişinin okunuşla ilgili kurallara uyarak doğru ve güzel bir şekilde okuması ve diğerlerinin de takip etmesiyle toplu okuma faaliyetleri gerçekleştirilmişlerdir.

Bu parçada Kur'an ile ilgili aşağıdaki kavramlardan hangisine değinilmemiştir?

- A) Mukabele B) Hafızlık C) Hatim
 D) Tefsir E) Tecvit

36. İyilik yapmanın yanı sıra kötülük yapma temayülüne de sahip olan insan, işlediği bir günah veya yaptığı bir hatadan duyduğu pişmanlığı Allah'a arz eder. Bu arz ediş bağışlanma talebidir ve buna tövbe denir. Mümin, Hz. Muhammed'in bir sözünde belirttiği gibi, işlediği küçük bir günahı bile tepesinde dikilip üzerine düşeceğinden korktuğu bir dağ gibi görür. Bu yüzden vakit kaybetmeden, duyduğu pişmanlığı Allah'a arz edip kulluğunun bilincinde olduğunu, sözüne sadık kalacağını ifade ederek bağışlanma talebinde bulunur.

Bu parçadan hareketle tövbe ile ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi söylenemez?

- A) Ümitsizliğin yansımasıdır.
 B) Allah'la yapılan ahdin tazelenmesidir.
 C) Nefsi arındırma çabasıdır.
 D) Yanlışını düzeltme iradesidir.
 E) Affedilme arzusudur.

37. Sünnet çeşitleriyle ilgili olarak Hz. Muhammed'in;

- I. herhangi bir mesele hakkında yaptığı açıklamalara,
- II. davranış ve uygulamalarıyla ilgili sahabenin nakletmiş olduğu haberlere,
- III. sahabe tarafından söylenen bir sözü ya da işlenen bir fiili onaylamasına

verilen isimler aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

| I | II | III |
|-----------|--------|--------|
| A) Sözlü | Fiilî | Takrîf |
| B) Takrîf | Fiilî | Sözlü |
| C) Fiilî | Sözlü | Takrîf |
| D) Sözlü | Takrîf | Fiilî |
| E) Takrîf | Sözlü | Fiilî |

38. Hz. Muhammed; ibadetlere verdiği önemin yanında Allah'a bağlılığıyla örnek olan, sade ve mütevazı bir hayat yaşayan, zaman zaman toplumdan uzaklaşarak tefekküre dalan, ahlaki erdemleri yaşamaya ve yaşatmaya çalışan bir kişidir. İslam kültüründe onun bu yönünü öne çıkaran ve İslam'ın ahlak esasları üzerinde yoğunlaşan bir yorum biçimi, düşünce sistemi ortaya çıkmıştır. Zaman içerisinde sistematik bir yapıya kavuşan bu düşünce sistemi, İslam dininin temel ilkeleri doğrultusunda nefsi arındırmayı, üstün bir ahlaka sahip olmayı ve ibadetleri samimiyetle yapmayı gaye edinmiştir.

Bu parçada bahsedilen düşünce sistemi aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilmektedir?

- A) Fıkıh B) Tefsir C) Tasavvuf
D) Kelam E) Hadis

39. "... Şayet onlara karşı kırıncı ve sert olsaydın, doğrusu senden koparlardı. Artık onları bağışla ve affedilmeleri için dua et. Ve toplumu ilgilendiren her konuda onlarla müşavere et; sonra bir hareket tarzına karar verince de Allah'a güven. Zira Allah, kendisine dayanıp güvenenleri sever." (Al-i İmran, 3:159)

Bu ayette aşağıdakilerin hangisine **değ**inilmemiştir?

- A) Nezaketli davranmak
B) Tevekkül bilinciyle hareket etmek
C) Merhamet sahibi olmak
D) Danışmaya özen göstermek
E) Emanete riayet etmek

40. Sidharta Gotama, Hindistan'ın kuzeyinde bir sarayda kralın oğlu olarak dünyaya gelir. En iyi öğretmenlerden ders alır, en iyi askerlerden silah kullanmayı öğrenir. Acı, üzüntü ve sıkıntı nedir bilmeden yetişir. Ancak gençliğinde bazı üzücü olaylara tanık olur ve hayatın anlamı üzerine düşünmeye başlar. İçinde bulunduğu durumun kendisini hakikate iletmediğini görüp saraydan ayrılır ve mevcut dinî geleneği sorgulamaya başlar. Bu çerçevede din adamlarının şekilciliğine karşı çıkar. İnsanlara dinî ve ahlaki konularda vaazlar verir. Bu vaazları ölümünden sonra takipçileri tarafından kutsal kabul edilerek *Tipitaka (Üç Sepet)* adıyla bir araya getirilir ve kendisinin de heykelleri yapılarak zamanla kutsal bir varlık ve bir din kurucusu olarak kabul edilmeye başlanır.

Bu parçada ortaya çıkış süreci hakkında bilgi verilen din aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hinduizm B) Taoizm C) Budizm
D) Sihizm E) Caynizm

41.-46. soruları Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersini yasal olarak almak zorunda olmayan veya farklı müfredat ile alanlar cevaplayacaktır.

41. Umberto Eco sanat dilinin özelliği nedeniyle hiçbir sanat yapıtının gerçekte "kapalı" olamayacağını; her yapıtın belli bir görüşün ötesinde, sayısız olası "okuma" ya da "yorumlama"ya yatkınlık gösterdiğini söyler. Resimden şiire, müzikten yazına dek her sanat yapıtı, sayısız çoklukta tadıma açık bir nesnedir; kendi başına tükenmek bilmeyen bir deney kaynağıdır. Eğer bir sanat yapıtı, süjenin gözünde anlamlı olabiliyorsa, bu da aynı biçimde, onun daha önceki deneylerinden gelen ve sanat yapıtının sunmuş olduğu niteliklerle eriyip kaynaşabilen değerlerin ve anlamların varlığı sayesinde.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Sanat yapıtının yetkinliği, temsil ettiği düşünceyi yansıttığı oranda artar.
- B) Sanat yapıtının esas anlamı onu yaratan sanatçının zihnindedir.
- C) Sanat yapıtı daima kendisinde nesnel ve evrensel bir anlam taşır.
- D) Sanat yapıtının taşıdığı mesaj onu yaratan sanatçının imgeleminde gizlidir.
- E) Sanat yapıtının anlamı alımlayıcısıyla kurduğu bitimsiz bir ilişkide açığa çıkar.

42. Diyelim ki okullarda öğretildiği şekliyle, suyun 100 °C'de kaynadığının bilimsel bir yasa olduğuna inanıyoruz. Sayısı ne kadar çok olursa olsun doğrulayıcı durumlar bu yasaı tam olarak kanıtlamaya yetmez; çünkü yasanın geçerli olmadığı durumların bir araştırması henüz yapılmamıştır. Yasanın geçerli olmadığı durumların araştırılması, örneğin suyun kaynama derecesinin kapalı kaplarda ve deniz seviyesinden yüksek yerlerde daha farklı olduğunun gözlemlenmesi, yasanın "Su deniz seviyesinde ve açık havada 100 °C'de kaynar." şeklinde yeniden düzenlenmesine yol açacaktır. Bu şekilde bir yasanın geçerli olmadığı durumların araştırılması aslında yasanın hakikate daha çok yaklaştırılması anlamına gelecektir.

Bu parçada bilimsel bir yasanın denetlenmesiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Dolaylı doğrulanabilir olması
- B) Doğrudan doğrulanabilir olması
- C) Yanlışlanabilir olması
- D) Bilimsel bir devrime yol açması
- E) Bilimsel paradigmayı değiştirmesi

43. I. Doğrudan gözlemlenebilen davranışlar
II. Doğrudan gözlemlenemeyen zihinsel süreçler
III. Fizyolojik tepkiler

Yukarıdakilerden hangileri, günümüz psikoloji araştırmalarının kapsamında yer almaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

44. 1950'lerde Türkiye'de başta İstanbul olmak üzere sanayileşen kentlere göçler başlamıştır. Göç edenler, çoğunlukla kamu arazilerine izinsiz ve düşük standartlı evler yaparak barınma ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmışlardır. Kentte tutunmaya çalıştıkları mekânlar genellikle akraba ve köylülerine yakın yerler olmuştur. Gecekondu olarak tanımlanan bu yerleşim yerlerine yol, su, elektrik gibi altyapı hizmetleriyle eğitim ve sağlık hizmetleri daha sonraları gelmiştir. Buralarda yaşayan insanlar düşük ücretli işlerde çalışmışlardır.

Bu parçadan aşağıdaki yargıların hangisine ulaşılabilir?

- A) Gecekondulaşmayla birlikte kentlerde suç oranı artmıştır.
B) Hızlı kentleşme toplumsal çözülmeyle artmıştır.
C) Göçlerle birlikte kentlerde eğitim önem kazanmıştır.
D) Kentleşme göç edenlerin uyum sorunlarını ortaya çıkarmıştır.
E) Hızlı ve plansız toplumsal değişim çarpık kentleşmeye neden olmuştur.

45. I. Kuzey Avrupa ülkelerinde görülen kalıtsal Akdeniz anemisi vakalarının Akdeniz ülkelerindekinden az olması
II. Modern yaşamdan uzak bir kabilenin dilinde aynı sözcüğün "böcek", "uçak" ve "pilot" anlamlarına gelmesi
III. ABD'nin bazı eyaletlerinde erkeklerin selamlaşmak için yanaktan yanağa öpüşmelerinin yadırganması

Yukarıdakilerden hangileri kültür kavramı ile ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

46. **Aşağıdakilerden hangisi tümdengelim dayalı bir akıl yürütme biçimi değildir?**

- A) Tüm A'lar B'dir, X bir A'dır. O hâlde X bir B'dir.
B) Şimdiye kadar çalıştığım tüm okul müdürleri erkekti. O hâlde bütün okul müdürleri erkektir.
C) Bütün insanlar ölümlüdür. Ahmet de bir insandır. O hâlde Ahmet de ölümlüdür.
D) Bir şey insan ise o şey kuştur. Ahmet bir insandır. O hâlde Ahmet de kuştur.
E) Başlangıcı olan her şeyin bir sonu vardır. Dünyanın da bir başlangıcı vardır. O hâlde dünyanın da bir sonu vardır.